

Alwéér een miskoop van Defensie: de business jet van de luchtmacht staat 142 dagen per jaar stil

Posted on 24 september 2026 by Menno Swart

De business jet van de Koninklijke Luchtmacht was het afgelopen jaar slechts 223 dagen beschikbaar. De rest van de tijd, 142 dagen, stond de Gulfstream stil. Op de grond, voor reparaties en onderhoud. Dat is schrikbarend. De 'Gulf' is met recht een pechkest te noemen, net als zijn voorganger.

De G650ER (Extended Range) staat bekend als een 'dikke bak' en wordt gebruikt voor VIP-vervoer van hoogwaardigheidsbekleders. Het is hun eigen toestel, dus Defensie is uiteraard de belangrijkste klant: minister Dilan Yeşilgöz, staatssecretaris Derk Boswijk, de militaire top en hoge ambtenaren. Het is eveneens mogelijk voor ministers van andere departementen om de Gulf te boeken, bijvoorbeeld als het regeringsvliegtuig al bezet is.

De Gulfstream is van alle markten thuis: geschikt voor evacuaties of om gewonde militairen snel naar huis te brengen. Zelfs de koning maakt tijdens vakantietrips af

en toe gebruik van de V-117. Deze drie cijfers zijn afgeleid van het serienummer, 6117. Geen geluksgetal, zo blijkt.

Zeer efficiënt

De Gulfstream is – op papier althans – zeer efficiënt. Hij is klein en kan op meer vliegvelden landen dan het regeringsvliegtuig. De geavanceerde zelfbeschermingssystemen tegen raketaanvallen (het regeringstoestel beschikt hier niet over) zijn cruciaal en van levensbelang in een gevaarlijke wereld. Politieke en militaire kopstukken kunnen met de G650ER onveilig luchtruim doorkruisen om een bezoek te brengen aan conflictgebieden.

Uit gegevens van Flightradar24, van september 2025 tot nu, blijkt dat onze Gulfstream vaak werkloos aan de grond staat. De hele zomer in Amerika voor onderhoud. Pas na 86 dagen (!) keerde het vliegtuig weer terug naar thuisbasis Eindhoven. Bijna drie maanden uit de running. Een record. Er zou natuurlijk iets kapot kunnen zijn, maar dat wordt ontkend. 'Er was geen defect. Dit was de geplande tijd voor het onderhoud', houdt een Defensie-woordvoerder vol.

Begin dit jaar was er ook al lang onderhoud en kon de Gulf 43 dagen niet vliegen. Hierdoor was toenmalig Defensie-minister Ruben Brekelmans genoodzaakt om voor zijn trip naar Erbil in Irak een dure privéjet te huren. Op de factuur staat het lieve sommetje van 166.150 euro.

In april was de Gulfstream opnieuw foetsie: drie dagen in de werkplaats in Savannah in de Amerikaanse staat Georgia. Eind mei: tien dagen sleutelen in Engeland. De klapper was, zoals gezegd, drie maanden in Florida. Resumé: 142 onderhoudsdagen in een jaar tijd. Dit betekent een inzetbaarheid van slechts 62 procent. Deze dramatische score zou tot Kamervragen moeten leiden.

Sowieso zou de aanschaf van een tweede toestel geen overbodige luxe zijn, om de down time van de G650ER op te vangen. Als de pechkist niet beschikbaar is, dan kan Defensie aankloppen bij de EATC (European Air Transport Command). Deze Europese transportclub beheert een vloot VIP- en transportvliegtuigen van zeven NAVO-landen. De Belgen zitten erin, met twee Falcon 7X business jets, maar die zijn niet altijd beschikbaar. In dat geval huurt Defensie een prijzige privéjet, zoals bij Brekelmans.

Op de *wall of shame* van de G650ER staan diverse incidenten. In 2024 kon premier Mark Rutte niet naar Kazachstan omdat de G650ER kapot was. Een jaar later wilde de luchtmacht de koning in hun luxe toestel naar Estland halen, voor een ontmoeting met Nederlandse F-35 piloten. Maar het noodlot sloeg wederom toe. Het geplaagde toestel had een mankement en het regeringstoestel moest Willem-Alexander uit de brand helpen.

‘Uitvergroting van storingsgevallen’

Waar hebben we deze ellende eerder gezien? Het vorige VIP-toestel van de luchtmacht, een Gulfstream IV, was namelijk ook al berucht. Het was een project van Jan Gmelich Meijling, de koop werd gesloten in december 1995. De toenmalige staatssecretaris van Defensie regelde hoogstpersoonlijk dat zijn ‘fladderkistje’ razendsnel werd aangeschaft.

Nadien kreeg de VVD’er het verwijt dat hij de Kamer verkeerd had voorgelicht. Dat zijn tweedehands vliegtuig een ‘pechtoestel’ zou zijn omdat het zo vaak aan de grond zou staan. Dat berust niet op feiten maar ‘op de uitvergroting van enkele storingsgevallen’, zei Gmelich Meijling in 1997.

Het idee van de staatssecretaris om een eigen vliegtuig te kopen was op zich niet verkeerd, omdat het regeringsvliegtuig uit die tijd (Fokker 70) alleen via tussenstops de oceaan over kon steken. De G-IV kon dat in één keer. Helaas had de luchtmacht er uiteindelijk weinig plezier van. Regelmatig moesten politici hun reisplannen aanpassen omdat het toestel weer eens kaduuk was. OAOG: Aircraft On Ground. Oftwel, vliegtuig aan de grond.

Verkeerde beslissingen en prioriteiten

Oud-minister van Defensie Ank Bijleveld kan erover meepraten. Ze strandde in 2019 op de Azoren omdat de Gulfstream niet meer verder kon. Haar woordvoerder maakte een iconische foto: beteuterd en teleurgesteld stond Bijleveld met haar koffers op het vliegveld. De trip naar de Carib werd gecancelled en na drie dagen wachten moest de minister onverrichter zake terug naar huis met een prijsvechter.

Uiteindelijk ging de oude pechkist de deur uit voor – het opvallende bedrag trok veel aandacht – 2.222.222,22 euro. Defensie moest op zoek naar een opvolger en die werd opnieuw gevonden in Amerika. Een G650ER. Uiteraard weer een

tweedehandsje, bouwjaar 2015. Een miskoop, zo blijkt nu. Bedoeld als paradepaardje, maar nu een groot gedeelte van de tijd vleugellam.

Defensie wil niet reageren. 'We doen geen uitspraken over inzetbaarheid en onderhoud aan onze kisten', aldus de woordvoerder. Maar hoe je het ook wendt of keert, 142 dagen stilstand in een jaar tijd is gewoon *killing*. Je kunt dus zeggen dat het onderhoudsmanagement zeer te wensen over laat. Verkeerde beslissingen en prioriteiten kosten de belastingbetaler handenvol geld. Het is onacceptabel dat de Koninklijke Luchtmacht zich voor de tweede keer aan dezelfde steen stoot, met een dure privéjet. De ambtenaren van Defensie hebben wederom een kat in de zak gekocht.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [Doneren kan zo](#). **Hartelijk dank!**